

A Pécsi Ítéltábla a dr. Kékes Ferenc jogtanácsos által képviselt **felperes neve címe** felperesnek - a személyesen eljáró **I.rendű alperes neve** (címe) I. rendű és a dr. Kende Péterügyvéd (fél címe.) által képviselt **II.rendű alperes neve** (címe) II. rendű alperes ellen kártérítés megfizetése iránt indított perében a Pécsi Törvényszék 2012. november 5. napján kelt 14.P.20.059/2012/17. számú ítélete ellen a II. rendű alperes által 19. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t :

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét - fellebbezett részében - részben megváltoztatja, és a II. rendű alperest terhelő marasztalás összegét 6.250.367 (hatmillió-kettőszázötvenezer-háromszázhatvanhét) forintra, míg a perköltség összegét 24.300 (huszonnégyszer-háromszáz) forintra leszállítja.

Ezt meghaladóan a II. rendű alperessel szemben előterjesztett keresetet elutasítja.

A II. rendű alperes I. rendű alperessel egyetemleges kötelezését a fenti összegekre korlátozza.

Kötelezi a II. rendű alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 30.000 (harmincezer) forint másodfokú perköltséget.

A másodfokú eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság ítéletében kötelezte az I. és II. rendű alperest, hogy 15 napon belül fizessenek meg egyetemlegesen a felperesnek 7.705.043 forintot, valamint 30.000 forint perköltséget. Kötelezte továbbá őket, hogy a Magyar Állam javára, az illetékes adóhatóság felhívására fizessenek meg egyetemlegesen 462.300 forint le nem rótt eljárási illetéket.

Ítéletének indokolásában kifejtette, hogy az É Bt-nek 2005. január 31-től törléséig az I. rendű alperes a beltagja, míg 2005. január 31. és 2006. október 11. között a II. rendű alperes is beltagja, ezt követően kültagja volt. A Bt. üzletvezetésre jogosult tagjai (vezető tisztségviselői) mindvégig az önálló képviseleti joggal rendelkező alperesek voltak. A Bt. 2005. március 31-től kezdődően hamis igazolásokkal megváltozott munkaképességű munkavállalók foglalkoztatása után járó normatív állami támogatást vett igénybe. A Bt. felszámolását a B Bíróság 5.Fpk.02-07-000458/4. számú, 2008. február 6-án jogerőre emelkedett végzésével rendelte el. A felszámolás elrendelésére azért került sor, mert 2007. évben a Bt. nem fizetett munkabért az alkalmazottaknak.

A II. rendű alperes által aláírt egyszerűsített éves beszámoló és a tevékenységet záró mérleg szerint a Bt-nek 2008. február 12-i fordulónappal 8.899.913 forint készpénze volt. A pénztárból azonban 8.888.000 forint hiányzott, és nem is került elő. A felperes jogelődje, a D Központ 7.705.043 forint visszatérítendő támogatás kifizetését engedélyezte a Munkaerőpiaci Alap Bér garancia Alap részéből a felszámolás alatt álló cég részére, a felszámoló kérelmére, annak érdekében, hogy 25 munkavállaló javára a 2007. évben ki nem fizetett munkabéreket ki tudja fizetni. A Bér garancia Alap terhére kifizetett támogatást a felperes jogelődje hitelezői igényként jelentette be a felszámolási eljárásban. A B Bíróság 5.Fpk.02-07-000458/24. számú, 2009. augusztus 25-én jogerőre emelkedett végzésével a Bt. felszámolását egyszerűsített módon befejezte, és a céget megszüntette. A zárómérlegben szereplő, alperesekkel szemben fennálló követelésből 6.250.367 forint követelésrészt a felperesi jogelőd hitelezőnek részbeni kielégítésként adott át, egyúttal megállapította, hogy a bejelentett további igénye fedezet hiányában nem elégíthető ki.

Az alpereseket a P Bíróság 21.B.657/2010/32. számú, 2011. szeptember 5-én jogerőre emelkedett ítéletével bűnösnek mondta ki 3 rendbeli társtettesként folytatólagosan elkövetett jogosulatlan gazdasági előny megszerzésének bűntettében, valamint folytatólagosan elkövetett számvitel rendje megsértésének bűntettében.

Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét teljesítve a gazdasági társaságokról szóló 2006. évi IV. törvény 30.§-ának (2) bekezdése, a Ptk.339.§-ának (1) bekezdése, a Cstv.31.§-ának (1) bekezdése, a Ptk.331.§-a folytán alkalmazandó Ptk.329.§-ának (1) bekezdése és Ptk.355.§-ának (1) és (4) bekezdése alapján kötelezte az I. és II. rendű alperest egyetemlegesen 6.250.367 forint kár megfizetésére, amelyet vezető tisztségviselőként a társaságnak okoztak. A 7.705.043 forintból fennmaradó 1.454.676 forint viselésére az I. rendű alperest a Gt.68.§-ának (1) és (2) bekezdése, valamint a Gt.108.§-ának (1) bekezdése alapján marasztalta, mint mögöttes felelős beltagot. Ugyanezen különbözeti összegre a II. rendű alperest a Gt.50.§-ának (1) és (3) bekezdése alapján marasztalta az I. r. alperessel egyetemlegesen, mint a korlátozott felelősséggel a hitelezők rovására visszaélő tagot.

Az ítélet az I. rendű alperesre 2012. december 2. napján jogerőre emelkedett, és végrehajthatóvá vált.

Az elsőfokú ítélet ellen a II. rendű alperes nyújtott be fellebbezést, melyben az ítélet megváltoztatását, és a II. rendű alperessel szemben a kereset teljes elutasítását kérte. Arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság nem volt figyelemmel a Cstv.-nek a felszámolás elrendelésekor hatályban volt 33/A. és 63.§-ára. Mivel a felperes a felszámolás ideje alatt nem indított megállapítási pert a II. alperes felelősségének megállapítására, a felszámolási eljárás befejezése után marasztalási per megindításának a II. rendű alperessel szemben nem volt helye. Állította továbbá, hogy a Gt. 50.§-ában írt magatartást a II. rendű alperes, mint tag nem valósította meg, így a társaság tartozásáért felelőssé nem tehető.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte.

A fellebbezés kisebb részben alapos.

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, és abból túlnyomó részt helyes következtetést vont le. A másodfokú bíróság a jogi indokolást az alábbiakkal pontosítja, illetőleg módosítja:

A felperes 7.705.043 forint összértékű követelése két különböző felelősségi alakzaton alapuló tételből tevődik össze: 6.250.367 forint a vezető tisztségviselők által a társaságnak okozott kár és további 1.454.767 forint kár, amit a korlátolt felelősséggel visszaélő tag a hitelezőknek okozott.

A P Bíróság 21.B.657/2010/32. számú ítéletével megállapította, hogy az alperesek 2005. április, május és június hónapokban, majd 2007. január, március, április hónapokra igényeltek jogosulatlanul normatív állami támogatást. A támogatást felvették, de azt annak céljától eltérő, ismeretlen célra használták fel. Így nem tudtak munkabért fizetni a dolgozóknak.

Az I. rendű alperes mindvégig, a II. rendű alperes azonban csak rövid ideig, 2006. október 11-ig volt beltág. 2006. október 11-i hatállyal változásként került bejegyzésre a cégnyilvántartásba, hogy a II. rendű alperes üzletvezetésre jogosult tag (vezető tisztségviselő), képviseleti módja önálló, ettől az időponttól kültagként szerepelt.

A gazdasági társaságokról szóló 2006. évi IV. törvény (új Gt.) 30.§-ának (2) bekezdése valóban úgy rendelkezik, hogy a vezető tisztségviselők a gazdasági társaság ügyvezetéséért az ilyen tisztséget betöltő személyektől általában elvárható gondossággal - és ha e törvény kivételt nem tesz -, a gazdasági társaság érdekeinek elsődlegessége alapján kötelesek ellátni. A vezető tisztségviselők a polgári jog általános szabályai szerint felelnek a gazdasági társasággal szemben a jogszabályok, a társasági szerződés, illetve a gazdasági társaság legfőbb szerve által hozott határozatok, illetve ügyvezetési kötelezettségeik felróható megszegésével a társaságnak okozott károkért. Ugyanezen jogszabályhely (4) bekezdése értelmében együttes képviseleti joggal rendelkező vezető

tisztségviselők, illetve testületi ügyvezetés esetén a vezető tisztségviselő gazdasági társasággal szembeni kártérítési felelőssége a Ptk. közös károkozásra vonatkozó szabályai szerint egyetemleges.

A 2006. évi IV. törvény azonban 2006. július 1-jén lépett hatályba, a 2005. évi magatartásra tehát nyilvánvalóan nem alkalmazható. Az új Gt. 336.§-ának (2) bekezdése előírja, hogy a törvény hatályba lépése előtt a cégjegyzékbe már bejegyzett, valamint az (1) bekezdés alá tartozó azon gazdasági társaságok, amelyeknek a társasági szerződése e törvény eltérést nem engedő rendelkezésébe ütközik, a társasági szerződésüket legkésőbb 2008. július 1-ig kötelesek e törvény rendelkezéseihez igazítva módosítani és eddig az időpontig azt a cégbírósághoz benyújtani. Ugyanezen jogszabályhely (4) bekezdése azt rögzíti, hogy amennyiben a társasági szerződés módosítására nincs szükség, a gazdasági társaság e törvény rendelkezéséhez történő igazodását a cégbíróság felé bejelentéssel teljesíti. Bejelentés vagy a társasági szerződés módosítása hiányában a törvény hatályba lépése előtt a cégjegyzékbe már bejegyzett gazdasági társaságoknak e törvényt 2008. július 1-től kell alkalmazniuk.

A cégmásolat azon adatából, hogy a II. rendű alperes 2006. október 11-től az E Bt. üzletvezetésre jogosult kültagja lett, egyértelmű, hogy a cég ebben az időpontban vetette alá magát az új Gt. rendelkezéseinek. A régi Gt. - az 1997. évi CXLIV. törvény - ugyanis ezt a kategóriát nem ismerte.

A régi Gt. is tartalmazott azonban a vezető tisztségviselő felelősségére vonatkozó rendelkezést. A 29.§-ának (1) bekezdése szerint a vezető tisztségviselők a gazdasági társaság ügyvezetését az ilyen tisztséget betöltő személyektől elvárható fokozott gondossággal, a gazdasági társaság érdekeinek elsődlegessége alapján kötelesek ellátni. A jogszabályok a társasági szerződés (alapító okirat, alapszabály), illetve a gazdasági társaság legfőbb szerve által hozott határozatok, illetve ügyvezetési kötelezettségeik vétkes megszegésével a gazdasági társaságnak okozott károkért a polgári jog szabályai szerint felelnek a társasággal szemben. A (2) bekezdés alapján az együttes cégjegyzési joggal rendelkező vezető tisztségviselők kárért való felelőssége egyetemleges.

Mind a régi, mind az új Gt. a vezető tisztségviselők kártérítési felelősségét rögzíti tehát a társaságnak okozott károkért. A II. rendű alperes nem vitásan vezető tisztségviselő volt 2005. január 31-től a felszámolás kezdetéig, 2008. február 13-ig. Az is kétségtelen, hogy vezető tisztségviselőként nem az általában elvárható gondossággal, a gazdasági társaság érdekeinek elsődlegessége alapján járt el. E körben nem hivatkozhat a II. rendű alperes arra, hogy a két vezető tisztségviselő egymás közötti szóbeli megállapodása szerint a pénzügyeket az I. rendű alperes intézte, a II. rendű alperes pedig csak a munkaszervezéssel foglalkozott. A P Bíróság ugyanis 21.B.657/2010/32. számú jogerős ítéletében bűnösnek mondta ki a II. rendű alperest is 3 rendbeli társtettesként folytatólagosan elkövetett jogosulatlan gazdasági előny megszerzésének büntetében, valamint folytatólagosan elkövetett számvitel rendje megsértésének büntetében. Ezért őt 1 év 6 hónap börtönre és

100.000 forint pénzmellékbüntetésre ítélte. A szabadságvesztés büntetés végrehajtását 3 évi próbaidőre felfüggesztette.

Hozzáteszi a másodfokú bíróság, hogy jogerős büntető bírósági ítélet hiányában is megállapítható lenne a II. rendű alperes kárfelelőssége, mivel a tevékenységet lezáró mérleget ő írta alá, azonban az ott feltüntetett összeggel elszámolni nem tudott. A BDT2011.2602. szám alatt közzétett eseti döntés kimondja, hogy a felszámolás alá került gazdasági társaság ügyvezetője köteles elszámolni a felszámolás alá került cég vagyonával. A tevékenységet lezáró mérleg aláírásával, annak tartalmáért felelősséget vállal, elismeri az abban foglaltak valódiságát.

A másodfokú bíróság a II. r. alperes fellebbezésében írtakkal összefüggésben az alábbiakat emeli ki:

A csődeljárásról és felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény (továbbiakban: Cstv.) felszámolás kezdetekor hatályos 33/A.§-ának (1) bekezdése szerint a hitelező vagy a felszámoló a felszámolási eljárás ideje alatt keresettel kérheti a bíróságtól annak megállapítását, hogy azok, akik a gazdálkodó szervezet vezetői voltak a felszámolás kezdő időpontját megelőző három évben, a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően ügyvezetési feladataikat nem a hitelezők érdekeinek elsődlegessége alapján látták el, és ezáltal a társasági vagyon a keresetben meghatározott mértékben csökkent. A fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezte az az időpont, amelytől kezdve a gazdálkodó szervezet vezetői előre látták vagy ésszerűen előre láthatták, hogy a gazdálkodó szervezet nem lesz képes esedékességkor kielégíteni a vele szemben fennálló követeléseket. Ha többen közösen okoztak kárt, felelősségük egyetemleges.

A II. rendű alperes védekezését és fellebbezését arra alapította, hogy ilyen megállapítási keresetet a felperes nem indított, így a Cstv. felszámoláskor hatályos 63.§-ának (3) bekezdésében írt marasztalási keresetet sem indíthatott volna. A II. rendű alperes álláspontja azonban téves. A felperes ugyanis a keresetének 6.250.367 forintig terjedő része tekintetében nem hitelezői követelést érvényesített, hanem a társaság követelését, ő ugyanis a társaság jogutódja a Ptk. 331.§-a folytán alkalmazandó 329.§-ának (1) bekezdésében írtak szerint engedményezéssel. A B Bíróság 5.Fpk.02-07-000458/24. számú, 2009. szeptember 25-én jogerőre emelkedett végzésével az É Bt. felszámolását egyszerűsített módon befejezte, és megszüntette az adós céget. Egyúttal a zárlómérlegben szereplő I. és II. rendű alperessel szembeni 8.900.000 forint követelésből átadott a felperes jogelődjének, a Dél-dunántúli Regionális Munkaügyi Központ hitelezőnek 6.250.367 forint követelésrészt az „A” kategóriájú követelése részbeni kielégítéseként. Erre az összegre tehát a felperes az É Bt. jogutódja engedményezéssel. A Cstv. 33/A.§-a a hitelező, illetve a felszámoló keresetindítási lehetőségét tartalmazza, a Cstv. 63.§-ának (3) bekezdése pedig csak a hitelezői igényérvényesítésre vonatkozik. A társaság a vezető tisztségviselőjével szemben marasztalásra irányuló igényt előzetes ítéleti megállapítás hiányában érvényesíthet, következésképpen a társaság jogutódja is.

A fent kifejtettek szerint a II. rendű alperes, mint vezető tisztségviselő nem az általában elvárható gondossággal járt el, ezért a társaságnak okozott 6.250.367 forint kárt a Ptk.339.§-ának (1) bekezdése és 355.§-ának (1) és (4) bekezdése alapján köteles megfizetni.

Tévedett azonban az elsőfokú bíróság, amikor a II. rendű alperest a Gt.50.§-a alapján az 1.454.676 forint különbözet megfizetésére is kötelezte. A fent írtak szerint jogszabályváltozás miatt mind az új, mind a régi Gt. rendelkezéseit figyelembe kell venni. Az új Gt.50.§-ának hitelező védelemről szóló (1) bekezdése valóban úgy rendelkezik, hogy a korlátolt felelősségű társaság és a részvénytársaság jogutód nélküli megszűnése esetén nem hivatkozhat korlátolt felelősségére az a tag, aki ezzel visszaélt. A korlátolt felelősségű társaság és a részvénytársaság azon tagjai, akik korlátolt felelősségükkel, illetve a társaság elkülönült jogi személyiségével a hitelezők rovására visszaéltek, korlátlanul és egyetemlegesen felelnek a megszűnt társaság ki nem elégített kötelezettségeiért.

A (2) bekezdés értelmében a tagok (1) bekezdés szerinti felelőssége *különösen* akkor állapítható meg, ha a társaság vagyonával sajátjukként rendelkeztek, a társasági vagyont saját vagy más személyek javára úgy csökkentették, hogy tudták, illetve az általában elvárható gondosság tanúsítása esetén tudniuk kellett volna, hogy ezáltal a társaság a kötelezettségeit harmadik személyek részére nem lesz képes teljesíteni, továbbá a 13.§ (4) bekezdése szerinti esetben. A (3) bekezdés rögzíti, hogy az előbbi szabályokat megfelelően alkalmazni kell a betéti társaság kültagjára is.

A régi Gt.56.§-ának (3)-(4) bekezdése hasonló szövegezéssel lényegében azonos rendelkezést tartalmaz.

A tag korlátozott felelősségét áttörő szabályt azonban csak kivételes jogintézményként lehet alkalmazni, szigorúan abban az esetben, ha a tag a korlátozott tagi felelősségével visszaélt. E vonatkozásban a másodfokú bíróság osztotta a II. rendű alperes álláspontját, miszerint a II. rendű alperes nem valósított meg ilyen magatartást. A rendelkezésre álló tetemes mennyiségű okiratokban a másodfokú bíróság nem talált arra utaló adatot, hogy a II. rendű alperes tagként visszaélt volna korlátolt felelősségével a hitelezők rovására.

Tény, hogy a társaság a normatív állami támogatásokat lehívta, ennek ellenére a munkavállalók munkabérének kifizetése elmaradt. E magatartásért azonban kizárólag vezető tisztségviselőként, üzletvezetésre feljogosított tagként tehető felelőssé a II. rendű alperes, aki akkor tanúsított volna kellő gondosságot, ha figyelemmel kísérte volna a társaság pénzügyi helyzetét, a bérkifizetéseket, illetve annak elmaradása okát. A vezető tisztségviselő felelőssége pedig nem vegyíthető össze a tagi felelősséggel. A felperes az elsőfokú bíróság felhívása ellenére nem bizonyította azt, hogy a II. rendű alperes milyen módon élt vissza korlátolt felelősségével tagként. A Pp.164.§-ának (1) bekezdése alapján a bizonyítási kötelezettség a felperest terhelte, így a bizonyítatlanság következményeit is köteles viselni.

Mindezekre figyelemmel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét fellebbezett részében részben megváltoztatta, 1.454.676 forint vonatkozásában a keresetet elutasította, ezért a II. rendű alperest terhelő marasztalás összegét 6.250.367 forintra leszállította a Pp.253.§-ának (2) bekezdése alapján. A II. rendű alperes egyetemleges kötelezését a fenti összegre korlátozta a Ptk.344.§-ára tekintettel.

A megváltoztatott ítéleti rendelkezésre figyelemmel a felperes a II. rendű alperessel szemben 81 %-ban lett pernyertes. Ezért a másodfokú bíróság a II. rendű alperest terhelő elsőfokú jogtanácsosi munkadíj összegét 24.300 forintra leszállította a Pp.81.§-ának (1) bekezdése alapján.

A másodfokú bíróság a II. rendű alperest 30.000 forint másodfokú perköltség megfizetésére kötelezte részbeni pervesztességére figyelemmel a Pp.81.§-ának (1) bekezdés és a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3.§-ának (2) bekezdés *a)* pontja és (5) bekezdése alapján. A II. rendű alperes teljes személyes költségmentességben részesült, ezért a fellebbezési illetéket az állam viseli a Kmr.13.§-ának (1) bekezdése és 14.§-a szerint.

P é c s, 2013. március 14.

. Döme Attila s.k. a tanács elnöke, dr. Vogycska Petra s.k. előadó bíró, Gáspárné dr. Baranyabán Judit s.k. bíró